

УДК 338.242.2
DOI: 10.15673/2312-847x.4/2015.56859

Рогатина Л.П.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра економічної теорії
та фінансово-економічної безпеки
Одеська національна академія харчових технологій
вул. Канатна, 112, г. Одеса, Україна, 65039
E-mail: rogatina.lidiya@bk.ru

КОРПОРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Здійснена систематизація різних підходів до вибору принципів корпоративного управління. Визначено перелік істотної інформації в системі корпоративного управління. Наведено її зміст. Визначено принципи розкриття інформації про підприємство. Систематизовано джерела інформації про корпорацію та розкрито їх зміст. Виділено завдання корпоративного контролю та його ознаки.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, корпоративне управління, принципи корпоративного управління, корпоративна інформація, корпоративний контроль.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними задачами. Сучасний стан розвитку національної економіки тісним чином пов'язаний із наявністю різноманітних способів конкурентної боротьби, недосконалим законодавством, слабкістю та корумпованістю державних структур, криміналізацією господарської діяльності та іншими причинами, які примушують підприємства приділяти значну увагу питанням забезпечення власної економічної безпеки [1].

Досягнути достатнього рівня економічної безпеки можливо лише за наявності дієвої системи управління, в т.ч. на рівні корпорації (акціонерного товариства).

Зазначимо, що корпоративне управління – сфера інтересів, яка останнім часом стала об'єктом вивчення вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як Ігнат'єва І.А., Гарафонова О.І. [2], Джонстон Д. [3], Клепач А., Кузнецов П. та Крючкова П. [4], Мальська М. П., Мандюк Н. Л. та Занько Ю. С. [5], Мейер К. [6] та інші.

Однак питання організації корпоративного управління в системі забезпечення економічної безпеки підприємства – сфера, якій приділяється недостатньо уваги, та яка потребує додаткового вивчення.

Формулювання цілей дослідження. В процесі даного наукового дослідження встановлено та вирішено наступні цілі: систематизація принципів корпоративного управління; визначення переліку істотної інформації в системі корпоративного управління та її змісту; встановлення джерел отримання інформації про корпорацію; визначення основних завдань корпоративного контролю та його ознак.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Економічна безпека підприємства [1] – це такий стан підприємства, при якому воно при найбільш ефективному використанні наявних ресурсів досягає запобігання, послаблення або захисту від існуючих небезпек та загроз або інших непередбачуваних обставин і в основному досягає цілей бізнесу в умовах конкуренції та господарського ризику.

На наш погляд, стратегія економічної безпеки підприємства передбачає:

- визначення характеристики зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці;
- визначення критеріїв і параметрів економічного розвитку підприємства, що забезпечують захист його життєвих інтересів;
- формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства на основі застосування раціональної системи корпоративного управління.

Згідно із законом України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [7] корпоративне управління – система відносин, яка визначає правила та процедури прийняття рішень щодо діяльності господарського товариства та здійснення контролю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління товариством.

В таблиці 1 наведено результати систематизації різних наукових підходів до визначення категорії «корпоративне управління». Проведене дослідження показує, що основним завданням корпоративного управління в першу чергу є забезпечення прав акціонерів, в т.ч. щодо отримання дивідендів, в другу – забезпечення ефективності діяльності.

Таблиця 1

Визначення категорії «корпоративне управління»*

Автори	Визначення корпоративного управління як
Ігнат'єва І. А. та Гарафонова О. І. [2]	системи взаємовідносин між менеджерами компанії і їх власниками (акціонерами), а також іншими зацікавленими сторонами, з питань, пов'язаними із забезпеченням ефективності діяльності компанії та інтересів власників і інших зацікавлених сторін
Джонстон Д. [3]	організаційну модель врегулювання взаємовідносини між менеджерами компаній та їх власниками (акціонерами) та узгодження цілей різних зацікавлених сторін
Клепач А., Кузнецов П. та Крючкова П. [4]	процес здійснення влади господарюючими суб'єктами, прийняття рішень в рамках відносин власності на основі сформованого виробничого, людського і соціального капіталу ... визначається характером цільових установок діяльності підприємства і його керівництва, типами контролю, інтересів і власності
Мальська М. П., Мандюк Н. Л. та Занько Ю. С. [5]	процес регулювання власником руху його корпоративних прав з метою одержання прибутку та управління підприємством
Мейер К. [6]	організаційну модель, за допомогою якої компанія представляє і захищає інтереси своїх інвесторів
Могилевский С.Д. [6]	діяльність органів господарських товариств з вироблення (підготовки та прийняття) конкретного управлінського рішення, його виконання (реалізації) та перевірки його виконання

*узагальнено автором

Як бачимо ні одне із вищевказаних трактувань не враховує питання забезпечення протидії ймовірним економічним загрозам.

На наш погляд, корпоративне управління слід розглядати більш ширше, а саме, як таку систему управління діяльністю корпорації (акціонерного товариства) з боку її засновників (акціонерів), яка забезпечує реалізацію її корпоративних цілей за умови збалансованості інтересів її учасників й забезпеченості економічної безпеки та прибутковості бізнесу.

Корпоративне управління побудоване на принципах, які обумовлені системою міжнародних та національних стандартів корпоративного управління, а також стандартів корпорацій (акціонерних товариств).

В таблиці 2 систематизовано підходи різних міжнародних організацій до вибору цих принципів.

Таблиця 2

Принципи корпоративного управління [2]

Суб'єкти стандартизації корпоративного управління				
Рада Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР)	Європейський Банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)	Міжнародна мережа з корпоративного управління (ММКУ)	Конфедерація європейських асоціацій акціонерів «Євроакціонери».	Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України (ДКЦПФРУ)
Мета розробки принципів корпоративного управління				
вдосконалювати корпоративне управління відповідно до світових стандартів	сприяння встановленню порозуміння між корпораціями, кредиторами й інвесторами під час ухвалення рішень про кредитування або вкладання капіталу шляхом упровадження ділових норм у корпоративну практику	постійна оптимізація доходів акціонерів із забезпеченням довгострокової життєздатності компанії шляхом ефективного управління та врахування інтересів зацікавлених осіб	представлення інтересів акціонерів, фізичних осіб у Європейському Союзі	викладення на підставі загальноприйнятих міжнародних стандартів корпоративного управління та з урахуванням національних особливостей і досвіду принципів та рекомендацій, необхідних для вдосконалення практики корпоративного управління в Україні

Продовження таблиці 2

Принципи корпоративного управління				
1.Права акціонерів	1.Взаємовідносини із клієнтами	1.Надання достовірної, адекватної і своєчасної інформації, яка забезпечує акціонерам реалізацію їх прав власності	1.Наявність кодексу принципів кожного акціонерного товариства	1.Мета товариства
2.Однакове ставлення до акціонерів	2.Відносини з працівниками	2. Компанії повинні забезпечувати право власників голосувати	2. Справедливість	2.Права акціонерів
3.Роль зацікавлених осіб	3.Відносини з поставачальниками	3. Рада директорів або Спостережна рада, як орган управління, повинні бути підпорядковані акціонерам	3. Встановлення процедури голосування	3. Спостережна рада і виконавчий орган
4.Розкриття інформації та її прозорість	4.Відносини із громадськістю	4.Стратегічний контроль роботи правління	4. Прозорість	4. Розкриття інформації та прозорість
5.Обов'язки Спостережної ради	5.Відносини із державними органами та міською владою	5. Зосередження на постійній оптимізації діяльності компанії та доходів акціонерів	5. Звітність	5. Контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства
	6.Відносини компанії з її акціонерами	6.Компанії мають дотримуватись усіх відповідних законів юрисдикції, в якій вони функціонують	6. Стратегічне планування	6. Зацікавлені особи

Кожна корпорація (акціонерне товариство) розробляє власний склад принципів корпоративного управління, який, безумовно, повинен включати поряд із вищезазначеними, принципи забезпечення реалізації основних цілей корпорації та забезпечення її безпеки від зовнішніх та внутрішніх економічних загроз.

Виходячи з принципів корпоративного управління, стає зрозумілим, що гарантією дотримання прав акціонерів, дотримання цілей корпорації та забезпечення її економічної безпеки є розкриття інформації про підприємство.

Кодексом «Принципи корпоративного управління», який було прийнято Радою ОЕСР у травні 1999 року, визначено вимоги до розкриття інформації та прозорість корпорації. А саме розкриття потребує інформація щодо:

- всіх існуючих питань, що стосуються корпорації;
- структури власності та управління;
- інформації про фінанси і фінансове положення корпорації;

- виробничо-господарської діяльності та рішень, що приймаються в межах корпорації;

Пропонуємо доповнити цей перелік інформацією про ймовірні внутрішні економічні загрози підприємства [8].

Істотними в системі корпоративної безпеки підприємства є такі види інформації, які підлягають розкриттю (таблиця 3) [9]:

- інформація про корпоративні цінні папери і рух капіталу, власників підприємства;
- інформація про структуру управління, інформація організаційного характеру;
- інформація про організаційного характеру;
- інформація про використання активів підприємства і про угоди, що зачіпають інтереси акціонерів;
- інформація про виробничу політику;
- інформація про фінансову політику та фінансовий стан підприємства;
- інформація про дивідендну політику.

Таблиця 3

Істотна інформація в системі корпоративного управління [9]

Види інформації	Зміст інформації
1. Інформація про корпоративні цінні папери і рух капіталу, власників підприємства	- види корпоративних цінних паперів, інформація про їх випуск; - інформація про рух власного капіталу; - підлягає розкриттю інформація про акціонерів-власників, які володіють 5 і більш відсотків акцій підприємства (П.І.Б., посада, кількість акцій тощо)

Продовження таблиці 3

2. Інформація про структуру управління підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - структура ради директорів (склад і професійна кваліфікація членів ради, комітети); - структура менеджменту корпорації (обов'язки, кваліфікація і досвід роботи); - організаційна структура управління корпорації, включаючи і її відособлені структурні підрозділи; - інформація про використовувану в корпорації систему матеріального заохочення (політика в області оплати праці, винагороди вищого керівництва, премії, права на придбання акцій); - характер і обсяг операцій з афілійованими особами і зацікавленими сторонами, тобто структурами, здатними контролювати або істотно впливати на діяльність корпорації
3. Інформація організаційного характеру	<ul style="list-style-type: none"> - зміна найменування корпорації; - зміна пріоритетних напрямків діяльності корпорації; - внесення в статут корпорації змін, що стосуються розміщення привілейованих акцій разом типу в порівнянні з розміщеними раніше; - зміна аудитора, реєстратора або депозитарію корпорації; - загальні питання діяльності корпорації, відбивані в річному звіті.
4. Інформація про використання активів та угоди підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - корпорації й осіб, що відносяться відповідно до статуту корпорації до вищих посадових осіб корпорації; - корпорації з організаціями, у яких вищим посадовим особам корпорації прямо або побічно належить 20 і більш відсотків статутного капіталу або на які такі особи можуть вплинути іншим способом; - корпорації й організацій, що прямо або побічно контролюють корпорацію, знаходяться під контролем корпорації або під загальним контролем; - корпорації і фізичних осіб або їхніх родичів, які являються афілійованими особами корпорації; - предметом яких є майно корпорації, вартість якого складає 2 і більш відсотки необоротних активів корпорації, що представляють сукупність матеріальних цінностей, що багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності і переносячи частину своєї вартості на продукцію (основні засоби, нематеріальні активи, незавершене виробництво, капітальні вкладення, устаткування, призначене до монтажу, довгострокові фінансові вкладення); - що можуть вплинути на ринкову вартість акцій корпорації.
5. Зміст виробничої політики	<ul style="list-style-type: none"> - види діяльності (обсяг основних видів продукції (послуг, робіт), що виробляє (надає, здійснює) емітент; ринки збуту та особливості розвитку галузі, у якій здійснює діяльність емітент; обсяги та напрями інвестиційної діяльності емітента; стратегію щодо досліджень та розробок); - наявність інноваційної діяльності; використання інноваційних технологій; - наявність власної виробничої інфраструктури тощо
6. Зміст фінансової політики та фінансовий стан підприємства	<ul style="list-style-type: none"> - розкривати не тільки розмір чистого прибутку корпорації в цілому, але і розмір чистого прибутку по основному виді діяльності; - розмір чистого прибутку в розрахунку на акцію; - розмір чистого прибутку по основному виді діяльності корпорації в розрахунку на акцію; - відношення позикового капіталу до власного капіталу; - оцінку змін у складі і структурі активів за останні 3 роки; - оцінку поточної і перспективної ліквідності активів; - аналіз рентабельності корпорації; - процентне співвідношення доходів, отриманих від експортних угод, із загальною сумою доходів від всіх угод корпорації за рік; - оцінку керівництвом корпорації факторів, що зробили вплив на фінансовий стан; - результати фінансових операцій за останній рік; - тенденції, що можуть вплинути на фінансовий стан корпорації надалі
7. Зміст дивідендної політики	<ul style="list-style-type: none"> - визначення частини прибутку, що направляється на виплату дивідендів; - умови і порядок виплати дивідендів (терміни, місце і форма виплати); - мінімальний розмір дивідендів по акціях різних категорій (типів); - критерії прийняття рішень про виплату дивідендів, розподілення чистого прибутку і визначення розміру дивідендів
8. Зміст інформаційної політики	<ul style="list-style-type: none"> - перелік інформації, документів і матеріалів, що повинні надаватися зацікавленим особам, зокрема, акціонерам; - перелік інформації, яка складає комерційну таємницю
9. Інформація про ймовірні економічні ризики	<ul style="list-style-type: none"> - перелік ймовірних зовнішніх зароз економічній безпеці; - перелік ймовірних внутрішніх зароз економічній безпеці

Необхідно пам'ятати про основні принципи розкриття інформації про підприємство:

- періодичність надання інформації;
- оперативність надання інформації;
- ймовірність та вірогідність наданої інформації;
- повнота змісту наданої інформації;
- доступність інформації практично для всіх акціонерів, у незалежності від кількості і типу належних їм акцій;
- підтримка балансу між відкритістю і вимогами інформаційної безпеки у відношенні дотримання корпоративних інтересів;

- збалансованість і нейтральність наданої акціонерам і іншим зацікавленим особам інформації.

Інформація для зовнішніх користувачів (акціонерів, контрагентів, банків, робітників підприємства, контролюючих органів тощо) розміщується в:

- річному звіті акціонерного товариства;
- річній фінансовій звітності підприємства;
- аудиторському висновку;
- проспекті емісії.

В таблиці 4 систематизовано зміст інформації, яка розміщується у вищеназваних джерелах.

Таблиця 4

Джерела інформації в системі корпоративного управління [10]

Форми розкриття інформації про корпорацію	Зміст корпоративної інформації
1. Аудиторський висновок	<ul style="list-style-type: none"> - висновок щодо достовірності показників річної фінансової звітності; - розрахунок показників фінансового стану підприємства; - підтвердження інформації про формування статутного капіталу та рух власного капіталу
2. Річний звіт акціонерного товариства	<ul style="list-style-type: none"> - положення корпорації в галузі; - рішення стратегічних задач корпорації; - досягнуті за рік результати в порівнянні з запланованими; - перспективи розвитку корпорації (обсяг продажів, продуктивність, контрольована частка ринку, зростання доходів, рентабельність, співвідношення власних і позикових засобів); - основні фактори ризику; - відносини з конкурентами; - огляд найбільш істотних угод, зроблених корпорацією за останній рік; - питання охорони здоров'я працівників, їх професійного навчання, безпеки праці і захисту навколишнього середовища
3. Річна фінансова звітність	<ul style="list-style-type: none"> - баланс (звіт про фінансовий стан); - звіт про фінансові результати (про сукупний капітал); - звіт про рух грошових коштів; - звіт про власний капітал; - примітки до річної фінансової звітності; - доповідна записка до річної фінансової звітності
4. Проспект емісії [9]	<ul style="list-style-type: none"> - характеристика емітента: - дані про посадових осіб емітента, а саме: голову та членів виконавчого органу, голову та членів ради (спостережної ради) товариства (у разі її створення), голову ревізійної комісії та головного бухгалтера: прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, освіта, кваліфікація, виробничий стаж, стаж роботи на даній посаді, посада, яку особа займає на основному місці роботи. - відомості про середню заробітну плату членів виконавчого органу за останній квартал та завершений фінансовий рік, що передував поданню документів; - перелік ліцензій (дозволів) емітента на провадження певних видів діяльності із зазначенням терміну закінчення їх дії; - відомості про участь емітента в холдингових компаніях, концернах, асоціаціях тощо; - відомості про юридичних осіб, у яких емітент володіє більше ніж 10 % статутного капіталу (активів), у тому числі про дочірні підприємства; - відомості про філії та представництва емітента; - опис діяльності емітента за станом на кінець звітної періоду, що передував кварталом, у якому подаються документи для реєстрації випуску акцій та проспекту про їх емісію; - можливі фактори ризику в діяльності емітента; - перспективи діяльності емітента на поточний та наступні роки; - дані про розміщення акцій

Завданням корпоративного управління в системі економічної безпеки підприємства є:

- визначення механізмів, за допомогою яких формулюються цілі підприємства та засобів їх досягнення;
- формування та використання корпоративної інформації для прийняття управлінських рішень;
- корпоративний контроль за діяльністю підприємства;
- визначення механізмів щодо ідентифікації та ліквідації економічних загроз ефективній діяльності корпорації.

Мета корпоративного контролю - забезпечення постійної оптимізації доходів акціонерів із забезпеченням довгострокової життєздатності компанії шляхом ефективного управління, врахування інтересів зацікавлених осіб та протидії ймовірності економічної небезпеки.

Контроль за здійсненням розкриття корпоративної інформації здійснюють органи управління корпорації. Суб'єктами корпоративного контролю є: загальні збори учасників, спостережна рада, виконавчий орган (одноосібний або колегіальний).

Корпоративний контроль - це сукупність можливостей використати вигоду з діяльності корпорації, що тісно пов'язано з таким поняттям, як «корпоративний інтерес». Взагалі виокремлюють наступні форми корпоративного контролю [2]:

- акціонерний контроль - можливість впливу акціонерів на прийняття тих або інших рішень органами управління корпорації (загальними зборами акціонерів, наглядовою радою та ревізійною комісією);
- управлінський контроль - можливість забезпечення управління господарською діяльністю корпорації (за рахунок дії управління);
- фінансовий контроль - можливість впливу на рішення менеджменту корпорації і забезпечення їх відповідності цілям корпорації та інтересам її учасників.

Корпоративний контроль в системі управління має такі ознаки [12]:

1. Корпоративний контроль є самостійним елементом внутрішньогосподарських відносин.

2. Корпоративний контроль здійснюється органами управління одноособово або колегіально.

3. Корпоративний контроль має за мету забезпечення ефективності функціонування підприємства як суб'єкта господарювання з урахуванням особливостей та потреб сучасного ринку.

4. Корпоративний контроль відноситься до внутрішнього локального контролю, який має власні форми, методи та процедури.

5. Корпоративний контроль потребує розробки внутрішнього Кодексу корпоративної етики з метою підвищення якості управління підприємством.

Зазначимо, що першочерговими задачами контролю є забезпечення:

- виконання фінансового плану корпорації;
- дотримання процедур внутрішнього контролю й аудита;
- попередження зловживань з боку посадових осіб корпорації;
- обмеження фінансових і операційних ризиків;
- розкриття фінансової інформації щодо результатів діяльності;
- розкриття інформації щодо ймовірних загроз економічній безпеці товариства.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ефективність корпоративного контролю суттєво впливає на якість інформації про підприємство, яка використовується для прийняття управлінських рішень в системі корпоративного управління, в т.ч. щодо знешкодження зовнішніх та внутрішніх загроз економічній безпеці корпорації (акціонерного товариства).

Подальшого дослідження та вдосконалення потребують питання організації прозорої системи корпоративного контролю та вибір дієвих методичних прийомів з метою своєчасного виявлення економічних загроз та розробки пропозицій щодо їх ліквідації.

Література

1. Грунин О.А. Экономическая безопасность организации / О.А. Грунин, С.О. Грунин. – СПб.: Питер, 2002. – 160 с.
2. Ігнат'єва І. А. Корпоративне управління: підручник / І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафоновна. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 600 с.
3. Дейнега В.Н. Воспроизводство собственности в системе корпоративных отношений / В.Н. Дейнега. – Ростов-н\Дону: СКНЦ ВШ, 2004. – 250 с.
4. Клепач А. Корпоративное управление в России в 1995-1996 гг. (от предприятия советского типа - к фирме, контролируемой менеджерами) / А. Клепач, П. Кузнецов, П. Крючкова // Вопросы экономики. – 1996. – № 9, 12. – С. 73-74.
5. Мальська М. П. Корпоративне управління: теорія та практика: підручник / Мальська М. П., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 360 с.
6. Мейер К. Корпоративное управление в условиях рыночной экономики и экономики переходного периода / К. Мейер; [пер. с англ.] // Корпоративное управление. Владелец, директора и наемные работники акционерного общества. – М.: Джон Уайли энд Санз, 1996. – С. 24.
7. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон від 30.10.1996 № 448/96-ВР зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon4.rada.gov.ua

8. Ткачук Г.О. Завдання, зміст та склад обліково-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства / Г.О. Ткачук // Обліково-аналітичне забезпечення в умовах управління фінансово-економічною безпекою підприємства: монографія під ред. проф. Немченка В.В. – Одеса, Фенікс. – 2015. – 360 с. – С. 9-22.
9. Савченко Р.О. Внутрішній контроль в системі корпоративного управління [Електронний ресурс] / Р. О. Савченко // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2946>
10. Рогатина Л.П. Розкриття інформації та її контроль в системі корпоративного управління / Л.П. Рогатина, О.В. Рогатина // Обліково-аналітичне забезпечення в умовах управління фінансово-економічною безпекою підприємства: монографія під ред. проф. Немченка В.В. – Одеса, Фенікс. – 2015. – 360 с. – С. 288-295.
11. Порядок реєстрації випуску акцій при зміні розміру статутного капіталу акціонерного товариства: наказ від 31.07.2012 №1073 [Електронний ресурс] / НКЦПФР. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
12. Добровольська В.В. Корпоративний контроль у сфері господарювання: поняття та ознаки / В.В.Добровольська // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Вип.3, Т.1. – 2014. – С. 231-235.

Стаття надійшла 14.10.2015
Стаття прийнята до друку 29.10.2015

Рогатина Л.П.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра економічної теорії
і фінансово-економічної безпеки
Одеська національна академія пищевих технологій
ул. Канатная, 112, г. Одесса, Україна, 65039
E-mail: rogatina.lidiya@bk.ru

КОРПОРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧЕСЬКОЮ БЕЗОПАСНОСТЮ ПІДПРИЯТТЯ

Достижение достаточного уровня экономической безопасности возможно только при наличии действенной системы управления. Автор считает, что корпоративное управление в более широком смысле рассматривается как система управления деятельностью корпорации, которая предусматривает реализацию корпоративных целей, баланс интересов ее участников и обеспечивает экономическую безопасность и доходность бизнеса.

В данной статье осуществлена систематизация различных подходов к выбору принципов корпоративного управления. Исходя из принципов корпоративного управления, которые подлежали исследованию, автор утверждает, что гарантией соблюдения прав акционеров, соблюдение целей корпорации и обеспечения ее экономической безопасности является раскрытие информации о предприятии.

Автор определяет перечень существенной информации в системе корпоративного управления. К такой информации относится: информация о корпоративных ценных бумагах и движение капитала, владельцев предприятия; информация о структуре управления; информация организационного характера; информация об использовании активов предприятия и о сделках, затрагивающих интересы акционеров; информация о производственной политике; информация о финансовой политике и финансовом состоянии предприятия; информация о дивидендной политике; информация об информационной политике; информация о возможных экономических рисках. В статье раскрывается содержание вышеуказанной информации.

Определены принципы раскрытия информации о предприятии. Систематизированы источники информации о корпорации и их содержание. К таким источникам автор относит: годовой отчет акционерного общества, годовую финансовую отчетность, аудиторское заключение, проспект эмиссии. По мнению автора, раскрытие информации о вероятных угрозах экономической безопасности относится к первоочередным задачам корпоративного контроля.

В статье выделены основные задачи корпоративного контроля в системе экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: экономическая безопасность предприятия, корпоративное управление, принципы корпоративного управления, корпоративная информация, корпоративный контроль.

Rogatina L.P.

Ph.D. in Economics, Associate Professor
Department of Economic Theory
financial and economic security
Odessa National Academy of Food Technologies
Kanatna str., 112, Odessa, Ukraine, 65039

CORPORATE CONTROL IN THE MANAGEMENT OF ECONOMIC SECURITY

Achieving a sufficient level of economic security is only possible if there is an effective control system. The author believes that corporate governance more broadly viewed as a system of management of the corporation, which provides for the implementation of corporate objectives, the balance of interests of its members and provides economic security and profitability of the business.

This article carried systematization of different approaches to the selection of principles of corporate governance. Based on the principles of corporate governance, which were subject to the study, the author argues that the guarantee of the rights of shareholders, compliance with the objectives of the corporation and to ensure its economic security is the disclosure of information about the enterprise.

The author defines the list of essential information in the system of corporate governance. Such information includes: information on corporate securities and the movement of capital, the owners of the enterprise; information management structure; institutional information; information about the use of company assets and transactions affecting shareholders' interests; information on production policy; information on financial policies and financial condition of the company; information on dividend policy; information on information policy; information about the possible economic risks. The article reveals the contents of the above information.

Defines the principles of disclosure of information about the enterprise. Systematized sources of information about corporations and their contents. Among these sources, the authors include: Company's annual report, annual financial statements, the auditor's report, the prospectus. The author believes that the disclosure of the possible threats to economic security refers to the priorities of the corporate control.

The article highlights the main objectives of corporate control in the system of economic security.

Keywords: economic security, corporate governance, principles of corporate governance, corporate Information, corporate control.

References

1. Hrunyn, O. (2002). *Ekonomichna bezpeka orhanizatsii* (p. 160). Pyter.
2. Ihnatieva, I., & Harafonova, O. (2013). *Korporatyvne upravlinnia* (p. 600). Kiyv: Tsentr uchbovoi literatury.
3. Deineha, V. (2004). *Vosproyzvodstvo sobstvennosti v systeme korporatyvnykh otnosheniy* (p. 250). Rostov-nDonu: SKNTs VSh.
4. Klepach, A., Kuznetsov, P., & Kriuchkova, P. (1996). *Korporatyvnoe upravlenye v Rossyy v 1995-1996 hh. (ot predpriyatiya sovetskoho tipa - k fyrmе, kontrolyruemoi menedzheramy)*. *Voprosy Ekonomyy*, (9,12), 73-74.
5. Malska, M., Mandiuk, N., & Zanko, I. (2012). *Korporatyvne upravlinnia: Teoriia ta praktyka* (p. 360). Kiyv: Tsentr uchbovoi literatury.
6. Meier, K. (1996). *Korporatyvnoe upravlenye v usloviakh runochnoi ekonomyy y ekonomyy perekhodnogo peryoda* (p. 24). Moskva: Dzhon Uaily end Sanz.
7. Pro derzhavne rehuliuвання rynku tsinnykh paperiv v Ukraini. (2006, October 30). Retrieved October 12, 2015, from www.zakon4.rada.gov.ua
8. Tkachuk, H., & Nemchenka, V. (2015). *Zavdannia, zmist ta sklad oblikovo-analitychnoho zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva*. In *Oblikovo-analitychne zabezpechennia v umovakh upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva* (p. 360). Odessa: Feniks.
9. Savchenko, R. (2014, February 12). *Vnutrishnii kontrol v systemi korporatyvnogo upravlinnia*. Retrieved October 23, 2015, from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2946>
10. Rohatina, L., & Rohatina, O. (2015). *Oblikovo-analitychne zabezpechennia v umovakh upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bez-pekoiu pidpriemstva* (p. 360). Odessa: Feniks.
11. *Poriadok reistratsii vypusku aktsii pry zmini rozmiru statutnogo kapitalu aktsionernoho tovarystva*. (2012, July 31). Retrieved October 12, 2015, from <http://www.rada.gov.ua>.
12. Dobrovolska, V. (2014). *Korporatyvnyi kontrol u sferi hospodariuvannia: Poniattia ta oznaky*. *Naukovyi Visnyk Khersonskoho Derzhavnogo Universytetu*, 3(1), 231-235.

Received 14 October 2015

Approved 29 October 2015

Available in Internet 26.12.2015